

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm V. Cùm inter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

CAPITVLVM V.

Cùm inter.

PARAPHRASIS.

Episcopus Cenomanensis, aut fortasse vacante Sede Capitulum, generale interdictum loci posuit in ciuitate Cenomagensi: sed Canonici ecclesie S. Petri de Curia illud obseruare recusantes, pulsatis campanis, ianuis apertis, & voce altâ diuina officia celebrârunt: Pro defensione ipsorum Procurator allegauit, quod ecclesia S. Petri à primâ fundatione suâ libera extiterit atque exempta, consuetudinem quoq; fuisse, vt in ea ecclesia in generali edicto, excommunicatis & interdictis personaliter exclusis, diuina officia dicto modo celebrare liceret. Hoc cognito, decreuit Innocent. III. Papa, cùm per consuetudinem eam, si quæ esset, neruus ecclesiasticæ disciplinæ dirumporetur, irritandam esse.

SUMMARIUM.

1. Episcopus ecclesiam exemptam à sua iurisdictione directe subijcere interdicto non potest, potest tamen indirectè.
 2. Non valet consuetudo, per quam sententia interdicti legitime lati, aut cuiuscunque censura ecclesiastica violatur.
 3. Imò vniuersim non valet consuetudinis introductio, siue prescriptio, quotiescunq; aliquid agitur contra disciplinam ecclesiasticam, qui est velut neruus ecclesie.
 4. Consuetudo facti, si sit contra neruum ecclesiasticam disciplinam, rescindenda & tollenda; consuetudo autem iuris, vbi nulla introduci potest, ita vbi nulla irrita declarari debet.
- NOTANDVM I. Licet Episcopus directè non possit interdicto subijcere ecclesiam exemptam à iurisdictione sua, potest tamen indirectè & per consequentiam; Quia

in interdicto locali generali, si v. g. ciuitas interdicta sit, etiam exemptorum ecclesie comprehenduntur; cùm alioquin interdictum ferme inane foret, eiusque censura declinari posset, si populus in ecclesiis exemptorum officia diuina perciperet. Quamobrem posteriore iure Clem. ex frequentibus, de sent. excomm. Religiosi omnes, etiam exempti sententiam excommunicationis incurrunt, si generale interdictum loci, legitima auctoritate positum non obseruent. Videri potest Abb. h. c. n. 3.

NOTANDVM II. Non valet consuetudo, per quam interdicti legitime lati sententia violatur. Ita annotatur in rubr. huius c. Idque ob rationis identitatem, extenditur ad omnem censuram, prout h. c. Abb. docet n. 2. *Consuetudo non valet, per quam sententia ecclesiastica censura violatur.* Ratio assignatur in textu: Quia non valet consuetudo, per quam neruus ecclesiasticæ disciplinæ rumpitur; esset enim ecclesiis noxia, irrationabilis, ideòque rejicienda, argum. c. eum venerabilis 7. & c. vlt. hoc tit. Atqui censura ecclesiastica est veluti neruus ecclesiasticæ disciplinæ: quia sicuti corporis membra neruis continentur, vt officia sua ritè obire possint, ita & fideles ecclesiasticis censuris; earumque metu in officio continentur, & à peccatis atque inobedientia reuocantur.

Potest etiam generalius fieri ratiocinatio, ex mente huius c. *Non valet consuetudinis introductio, siue prescriptio, quotiescunque aliquid agitur contra disciplinam ecclesiasticam, qui est veluti neruus ecclesie,* vt Gl. h. c. ait ver. de consuetudine: Per violationem autem censuræ, agitur contra disciplinam ecclesiasticam, seu, vt in textu dicitur, neruus ecclesie rumpitur: ergo non valet prescriptio, seu eiusmodi consuetudinis introductio.

Dicit quispiam, in hoc c. non dici, consuetudinem esse irritam, sed irritandam. Quæ res mouit Lud. Molinam in tr. 2. de iustit. disp. 79. n. 6. vt fateretur, ex hoc c. non ostendi, consuetudinem contra neruum ecclesiasticæ disciplinæ introductam non valere, sed esse reuocandam seu rescindendam. Con-

Contrarium verò eum Gl. tradunt hinc interpretes communiter, & Suarez lib. 7. de legibus cap. 6. n. 8. ubi contendit, dictam consuetudinem irrationabilem esse, idèdque vires obtinere non posse. Ad obiectionem resp. I. Non esse infrequens in iure, vt quod irritum est, dicatur irritandum, id est, irritum & inane declarandum, prout apparet in c. cum dilectus iur. Gl. ver. cassauimus, hoc tit.

4 II. Duplex est consuetudo, facti, & iuris. Illa, si sit contra neruum ecclesiasticæ disciplinæ, rescindenda & tollenda est; at verò consuetudo iuris nulla introduci potest; idèdque irrita, vt dixi, & inanis declarari debet.

CAPITVLVM VI.

Cum olim.

PARAPHRASIS.

Cum Londonensis Episcopus in ecclesia sua creare vellet nouam dignitatem, seu personatum Præcentoriæ, eius rei licentiam ab Innoc. III. Papa obtinuit, eâ conditione, vt in assignandis ei redditibus nulli inferretur præiudicium; atque vt Præcentor in feliionibus, processionibus & alijs eum obtineret honorem ac dignitatem, quam in alijs Anglicanis ecclesijs Præcentores obtinent. Quod si autem in eis diuersæ aut contrariæ consuetudines seruarentur, talis Præcentori Londonensi dignitas, seu præeminentia statueretur, vt alijs personis nullum præiudicium fieret, sed rationabiles in eadem ecclesia hæstenus obseruata consuetudines illæ permanerent.

SUMMARIUM.

1. In ecclesiâ noua dignitas, aut beneficium institui non debet cum diminutione reddituum, aut iuris aliorum beneficiariorum.
2. Excipe primò: nisi necessitas seu magna vtilitas ecclesiæ id postulet.

3. Secundo, nisi modicum & non æstimabile præiudicium inferatur.
4. Iure communi canonico de noua dignitate, aut officio in ecclesia nihil statuenti, imitanda est consuetudo ecclesiarum vicinarum, in quibus eadem dignitas, aut officium existit.
5. Non item si dignitas vel officium de nouo sit erigendum; de quo iure communi canonico statutum est; tunc enim hoc sequendum est, non consuetudo vicinarum ecclesiarum.
6. Vniuersitas studiorum de nouo erecta potiri debet privilegijs concessis in Aushent. Habita, C. Ne filius pro patre; ita vt etiam in causis criminalibus Studiosi proprium iudicem habeant.

NOTANDVM I. Non debet in ecclesiâ noua dignitas, aut beneficium institui, cum diminutione reddituum, aut iuris aliorum beneficiariorum. Ita sumitur ex textu huius c. & tradit præter alios hinc Baldus n. 4. dicens, quod non debet vnum altare vestiri, ita vt alterum denudetur. Sed excipiendum est primò: Nisi necessitas seu magna vtilitas ecclesiæ id postulet. Tunc enim non prohibetur Episcopus, (saltem cum Capitulo, & patroni consensu) demerere vni dignitati, aut beneficio, & alteri dare, sicuti hinc docent Imola n. 5. Abb. in 6. arg. c. 1. de rebus ecclesiæ non alien. in 6. iun. Gl. ver. tenues, & c. 3. de eccles. ædificandis, ver. magna difficultas; Ex quibus habetur, quod ex causa necessitatis seu maioris vtilitatis, v.g. ob multitudinem plebis, aut locorum distantiam, possit intra fines parochiæ ædificari capella, quamvis ob id parochialis ecclesiæ Rectori oblationes aliquæ decedant, aut redditus minuantur: sin verò absque causa id fieret, Rector parochiæ se opponere posset, iuxta c. 1. de noui operis nunciat. iun. Gl. ver. in præiudicium.

Excipiendum secundo; Nisi modicum, & non æstimabile præiudicium inferatur: Tum sufficere quælibet causa rationabilis, seu ad augmentum diuini cultus pertinens. Ita Gl. hinc ver. præiudicium, Anton. num. 5.

Z 3 Quæ